

Kommittédirektiv

Synliggöra värdet av ekosystemtjänster

**Dir.
2013:4**

Beslut vid regeringssammanträde den 17 januari 2013

Sammanfattning

En särskild utredare ska mot bakgrund av regeringens proposition om svenska miljömål (prop. 2009/10:155) och regeringens beslut om preciseringar och etappmål i miljömålssystemet (Ds 2012:23) analysera åtgärder och föreslå metoder och insatser för att bättre värdera ekosystemtjänster och för att förbättra kunskapsunderlaget om ekosystemtjänsternas värde för samhället. Utredaren ska vidare föreslå åtgärder som leder till att betydelsen av den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsternas värden blir allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2013.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster baseras på ekosystemens funktioner och består av produktion av varor eller tjänster som samhället är beroende av, dvs. ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. Ekosystemtjänsternas långsiktiga vidmakthållande är beroende av väl fungerande och livskraftiga ekosystem som även är motståndskraftiga mot och anpassningsbara till förändringar. Att öka kunskapen om ekosystemtjänster och synliggöra deras värde för samhället har identifierats av regeringen som viktiga steg för att nå miljö kvalitetsmålen.

Nya etappmål i miljömålssystemet

I propositionen Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete gjorde regeringen bedömningen att det krävs en större medvetenhet om ekosystemtjänsternas värden och att styrmedel kan behöva utvecklas för att hantera ekosystemtjänsternas ekonomiska värden (prop. 2009/10:155 s. 78 f.). Som skäl angavs bland annat att man genom att bättre definiera de ekonomiska värdena av ekosystemtjänsterna och integrera dessa värden i samhällsekonomin står bättre rustad att hållbart nyttja ekosystemen och att öka deras kapacitet att producera ekosystemtjänster. Regeringen aviserade i propositionen att en strategi för att synliggöra värdet av ekosystemtjänster bör utvecklas.

Regeringen beslutade den 26 april 2012 om preciseringar och nya etappmål i miljömålssystemet (Ds 2012:23). Av de nya etappmålen märks bl.a. *etappmålet om ekosystemtjänster och resiliens*, som innebär att viktiga ekosystemtjänster och faktorer som påverkar deras vidmakthållande ska vara identifierade och systematiserade senast 2013, samt *etappmålet om betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster*, som innebär att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster senast 2018 ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Uppdraget att synliggöra värdet av ekosystemtjänster

Som en del i arbetet med att nå *etappmålet om ekosystemtjänster och resiliens* gav regeringen i januari 2012 i uppdrag åt Naturvårdsverket att i samråd med Havs- och vattenmyndigheten sammanställa information om viktiga ekosystemtjänster i Sverige och identifiera faktorer som påverkar deras vidmakthållande (dnr M2012/176/Nm). Uppdraget slutredovisades den 1 november 2012 (dnr M2012/1507/Nm). Uppdraget omfattade inte beräkningar av det samhällsekonomiska värdet av de identifierade ekosystemtjänsterna.

Utredaren ska analysera åtgärdsalternativ och föreslå kostnadseffektiva metoder och insatser för att värdera ekosystemtjänster och för att förbättra kunskapsunderlaget om ekosystemtjänsternas värde för samhället.

Exempelvis kan utredaren redovisa vilket behov av värdering av ekosystemtjänster som finns, vilka insatser som krävs för att möjliggöra sådan värdering, vem som ska göra värderingen, i vilka sammanhang värdering behövs och är relevant och skälig samt vilken typ av värderingsmetoder som då är lämpliga bl.a. med avseende på tillförlitlighet och kostnader.

Mot bakgrund av regeringens proposition om svenska miljömål (prop. 2009/10:155) och regeringens beslut om preciseringar och etappmål i miljömålssystemet (Ds 2012:23) ska utredaren också analysera åtgärdsalternativ och föreslå kostnadseffektiva åtgärder för att nå *etappmålet om betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster*, samt föreslå en plan för hur dessa åtgärder kan genomföras på nationell, regional och kommunal nivå.

Utredaren ska i sitt arbete särskilt ta hänsyn till Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget att sammanställa information om viktiga ekosystem och ekosystemtjänster i Sverige (dnr M2012/1507/Nm). I sitt arbete ska utredaren även ta hänsyn till andra relevanta utredningar och utvecklingsprocesser i och utanför Sverige, i synnerhet i de nordiska länderna.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska belysa de samhällsekonomiska konsekvenserna av sina förslag för berörda aktörer och belysa eventuella konsekvenser för statsbudgeten.

Samråd och redovisning av uppdraget

Genomgående under utredningstiden ska utredaren ha en dialog med berörda intressenter. Utredaren ska i sitt arbete samverka med Miljömålsberedningen och med miljöministerns miljöforskningsberedning. Utredaren bör inom uppdraget rådfråga

forskare som har arbetat med och format diskussionerna om ekosystemtjänster och värderingsmetoder. Till stöd för utredarens arbete får en referensgrupp inrättas med exempelvis representanter för statliga myndigheter och kommunal och regional förvaltning samt företrädare för näringslivet och organisationer i det civila samhället.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2013.

(Miljödepartementet)